

Приложение на хербициди при зърнено-житни култури

Автор(и): гл. ас. д-р Зорница Петрова, Добруджански земеделски институт – Генерал Тошево, ССА

Дата: 26.02.2023 Брой: 2/2023



Приложението на ефикасни и селективни хербициди е основна част от агротехниката на зимните зърнено-житни култури (пшеница, ечемик, овес, ръж, тритикале). Променящите се метеорологични условия налагат дефинирана стратегията за химичен контрол над плевелите.

Метеорологичните условия всяка година са уникални. Това налага да сме запознати с изискванията и проявите на земеделските култури, особено с реакцията им към хербицидите. Основни характеристики са фитотоксичността, селективността и персистенцията на хербицидите и хербицидните комбинации.

Есенното приложение на хербицидите е предпоставка за по-високия им ефект. В този период плевелите са в ранни фази от развитието си. От друга страна това третиране може да доведе до признаци на фитотоксичност върху житните култури при ниски температури. Често в практиката се наблюдава силно намножаване на малко значими видове. Причините за това явление най-често са дълго подценяваната ниската им плътност, системният неправилен избор на химични препарати или много дългото използване на едни и същи и недостатъчно ефикасни хербициди. При много сортове зимни житни култури са установени признаци на фитотоксичност към някои хербициди. Тази особеност е от значение за точен избор. Доказано е, че при нормална, топла и влажна есен, при ранна сеитба, едновременно с пшеницата и ечемика поникват над 80 % от плевелите. При есенното третиране културата се освобождава навреме от конкуренцията на плевелите и ефективността спрямо тях е по-висока.

Регистрираните у нас хербициди може да се използват още през есента, при нормално гарниран житен посев. Той трябва да е в добро състояние още в началото на фенофаза братене, при липса на отрицателни дневни и нощни температури. За най-наложително есенно третиране считаме онези *пшенични посеви*, които са заплевелели с житни плевели, особено с видовете райграс, овсига, власатка и др. Третирането на пшеницата през есента е наложително да бъде извършено само на площи, които са свободни от кореновоиздънковите плевели – паламида и поветица. Полетата, заплевелели с тези видове, трябва да се третират с *глифозат*-съдържащи хербициди (Раундъп) в извън периода на вегетация.

След сеитба, преди поникване на пшеницата и ечемика се препоръчват с хербициди на база пендиметалин - Стомп Аква, Шарпен 330 ЕК - 250-300 мл/дка, Пендинова, Пендиган 330 ЕК - 400-600 мл/дка; на база дифлофеникан + хлоротолурон - Констел - 450 мл/дка; на база дифлуфеникан + флуфенацет - Батъл Делта - 60 мл/дка и др. Тези продукти могат да се използват и ранно вегетационно и проявяват смесен спектър на действие.



Засягат плевели като лисича опашка, житна пиявица, едногодишна метлица, великденче, ветрушка, див мак, дива ряпа, звездица, лайка, лепка, подрумче, синап, теменуга, фасулче, росопас, червена мъртва коприва, спорез и др. Умерено чувствителен е дивия овес.

Срещу видовете едногодишен райграс се препоръчва хербицида Констел, но само при пшеница. Преди поникване, както и след 3-и лист на пшеницата и ечемика е възможна употребата на хлорсулфурон съдържащия продукт Игъл 75 ВГ (Глийн 75 ВГ) в дози 2-2,5 г/дка и 1-1,5 г/дка. Чувствителни плевели към хербицида на база хлорсулфурон са видове подрумче, колендро, черен синап, овчарска торбичка, полско врабчово семе, лайка, див мак, обикновен спорез, полски синап, врабчови чревца, попова лъжичка, видове глушина, дива ряпа, синя метличина, летен горчицвет, лечебен росопас, самосевка слънчоглед, фасулче, бръшлянолистно великденче, трирога лепка, полска теменуга, ветрушка, видове лисича опашка, видове едногодишен райграс и други. През топлите есенни дни, след 3-и лист на пшеницата за контрол на основни житни плевели може да се използват: Аксиал 050 ЕК (пиноксаден) - 60-90 мл/дка, Траксос 50 ЕК (клодинафоп + пиноксаден) - 120 мл/дка, Пума супер 7,5 ЕВ (феноксапроп-п-етил) - 100-120 мл/дка и Скорпио Супер 7,5 ЕВ - 100 мл/дка. Хербицидите са ефикасни срещу видове див овес, ветрушка, лисича опашка, метлица и др. Единствено Аксиал 050 и Траксос унищожават видовете едногодишен райграс.



Срещу широколистните видове при пшеницата и ечемика след начало на братене на културите се препоръчват Дерби супер (флорасулам + аминопиралид) - 2,5-3,3 г/дка, Кameleon Макс (трибенурон + тифенсулфурон) - 4 г/дка, Арат (тритосулфурон + дикамба) - 10 г/дка, Биатлон 4 Д (флорасулам + тритосулфурон) - 4-5,5 г/дка, Алай макс (метсулфурон + трибенурон) - 3,5 г/дка, Секатор ОД (амидосулфурон + йодосулфурон) - 10-15 мл/дка, Буктрил Универсал (2,4 Д + бромоксинил) - 100 мл/дка, Мустанг 306,25 СК (2,4 Д + флорасулам) - 60-80 мл/дка, Ергон ВГ (метсулфурон + тифенсулфурон) - 5-9 г/дка, Акурат Екстра ВГ (метсулфурон) - 5 г/дка, Белуре Т (трибенурон) - 2 г/дка, Бефлекс (бефлубутамид) - 50-63 мл/дка, Омнера ОД (флуороксопир + метсулфурон + тифенсулфурон) - 75-100 мл/дка, Трипали ВГ (трибенурон + метсулфурон + флорасулам) - 5 г/дка и др.



Препаратите контролират: обикновена лепка, къклица, полско подрумче, див мак, колендро, червена мъртва коприва, полски синап, овчарска торбичка, див фий, видове ралица, летен горицвет, полско подрумче, стъблообхватна мъртва коприва, полско врабчово семе, видове лайка, дива ряпа, обикновен спорез, врабчови чревца, попова лъжичка, видове глушина и др. Умерено чувствителни плевели са бръшлянолистно великденче, синя метличина и паламида.



При смесено заплевеляване в начало на братене на пшеницата се прилагат: Палас 75 ВГ (пироксулам) - 20-25 г/дка, Корело дуо (пироксулам + флорасулам) - 26,5 г/дка, Хусар Макс ОД (йодосулфурон + мезосулфурон) - 100 мл/дка, Пасифика Експерт (амидосулфурон + йодосулфурон + мезосулфурон) - 30-50 г/дка, Зеррате (пироксулам + клодинафоп) - 25 г/дка, Атлантис Флекс 20,25 ВГ (пропоксикарбазон + мезосулфурон) - 20-33 г/дка, Аксиал едно ЕК (флорасулам + пиноксаден) - 100 мл/дка и др. Изброените хербициди могат да се прилагат и във фенофаза вретенене (първи-втори стъблен възел) стига чувствителните плевели да не са прерастнали. Двуседелните са най-чувствителни във фаза 3-и-5-и лист, а едноседелните до фаза начало на братене. С висока ефикасност спрямо зимно-пролетните плевели полска овсига и ливадна власатка са Палас 75 ВГ, Корело Дуо и Зеррате. Те са с отличен ефект спрямо: ветрушка, див овес, лисича опашка, едногодишен райграс, овчарска торбичка, трирога лепка, колендро, див мак, звездаца, полско подрумче, полски синап, видове мъртва коприва, видове лайка, дива ряпа, видове глушина и други.

Срещу двуседелните плевели при овеса могат да се използват хербициди на база МЦПА, които са по-толерантни към културата в сравнение с 2,4-Д. Други регистрирани продукти са: Биатлон 4 Д, Буктрил Универсал, Лонтрел, Омнера, Рефайн Екстра, Старане Голд, Трипали, Флуростар и др. От регистрираните у нас хербициди срещу дивия овес при културния овес не може да се използва нито един препарат. Борбата срещу този плевел трябва да се извежда с агротехнически средства или чрез употреба на хербициди при предшественика.

При *ръж и тритикале* могат да се внасят всички хербициди за борба с житни и широколистни плевели, посочени при пшеницата и ечемика.

Химичният контрол с плевелите е част от растителната защита, която трябва да се изследва непрестанно. Целта е да се внедряват нови препарати с висока ефикасност и селективност.